

Aan de leden van de raadscommissie kunst, sport en zorg

T.b.v de commissievergadering op 27 maart

Agendapunt 16 zorg en welzijn

Ondersteuningsaanbod voor mensen met een verstandelijke beperking

Amsterdam, 26 maart

Geachte raadsleden,

Kansplus Amsterdam, oudervereniging van mensen met een verstandelijke handicap kan zich in grote lijnen vinden in het rapport Ondersteuning en zorg voor mensen met een verstandelijke beperking van de werkgroep uit de kring van : Amsta, Cordaan, Mee Amstel@Zaan, Philadelphia, Ons Tweede huis.

In onderstaande reactie baseren we ons op dit rapport.

We lichten er voor Kansplus zeer belangrijke punten uit.

1) Organiseer de zorg voor verstandelijk gehandicapten op het niveau van de stad en niet op wijkniveau

Ik citeer uit het rapport : In veel gemeenten heeft de WMO - mede door overwegende aandacht voor ouderen-een eenzijdig accent gekregen op de wijk als kader voor alles. Dat is veel te simpel. Om doelmatig te voorzien in ondersteuningsbehoeften van mensen met een verstandelijke of meervoudige beperking zijn verbindingen nodig met specifieke voorzieningen voor leren, werk, zorg (en die verbindingen vereisen een hoger schaalniveau dan "wijk"Het is daarom sterk te overwegen een stedelijk doelgroep-programma als basis te nemen, en van daar uit, - waar dat zinvol is - naar het niveau van de wijk af te dalen. (bladzijde 10)

Kansplus voegt daar aan toe: de groep verstandelijk gehandicapten is veel kleiner dan de groep ouderen en ook nog eens heel divers. Een verschil met ouderen is ook dat zij behoefte hebben aan ondersteuning op alle levensgebieden, school, werk, dagbesteding, wonen, zorg

Verstandelijk gehandicapten zijn gebaat bij een kwalitatief hoogstaand aanbod en bij keuzevrijheid. . Met een stedelijke aanpak kun je kennis en middelen effectiever inzetten, een wijkgerichte aanpak leidt tot verspilling. De specifieke behoeften van mensen met een verstandelijke handicap zijn lang niet altijd op wijkniveau te realiseren.

2) individuele begeleiding

Kansplus deelt de constatering van het rapport: "een aanzienlijk deel van de thuiswonende mensen is

aangewezen op een vorm van individuele ondersteuning.

Als de gemeente er vanuit gaat dat individuele ondersteuning voor verstandelijk gehandicapten slechts het laatste topje van de piramide vormt dan rekent zij zich rijk.

Er zal zoals ook blijkt uit het rapport altijd sprake zijn van een mix van ondersteuningsvormen. Dankzij (enige) individuele ondersteuning is men bijvoorbeeld in staat om gebruik te maken van algemene voorzieningen zoals het openbaar vervoer of een activiteit in het buurthuis. De inzet van vrijwilligers is mogelijk maar wel in samenwerking met professionele zorg. De zorg moet professioneel en deskundig zijn. Afhankelijk van de individuele situatie kan de geleverde zorg onder supervisie of na training soms uitgevoerd worden door een niet professional. (* ter verduidelijking van dit standpunt sturen wij u een passage uit een brief van kansplus aan mevrouw Hommel van DMO van 20 april 2012)

3) mensen en hun ondersteuningsbehoeften zijn altijd het vertrekpunt (blz 10)

Wij ondersteunen hetgeen hierover in het rapport wordt genoemd: Aanbesteding via producten en prijscompetitie is geen weg die tot lonende vernieuwing leidt. Gemeente en zorgkantoor zullen een afgestemde inkoop ontwikkelen: vertrekpunt zijn altijd de zorg en ondersteuningsbehoeften van gehandicapte mensen(zie blz 10)

Kansplus is verheugd om te vernemen dat de gemeente serieus werk wil maken van een objectieve indicatie/ diagnose van de verstandelijk gehandicapten die om ondersteuning vragen. Kansplus heeft hier steeds op gehamerd, een wijkverpleegster is niet in staat om te beoordelen wat iemand met een verstandelijke handicap nodig heeft. Om dat te kunnen beoordelen is een objectieve en deskundige diagnose nodig van de behoeften van de persoon met een verstandelijke handicap.

4) Basisvoorziening (blz 5)

De basisvoorziening zouden wij graag aangevuld willen zien met een hulpaanbod voor administratieve en financiële problemen. Onze achterban van mensen met een lichte verstandelijke beperking heeft enorme problemen met alle administratieve handelingen die van hen gevraagd worden. Omdat ze daar meestal geen raad mee weten, worden termijnen overschreden en worden wijzigingen in hun omstandigheden niet doorgegeven wat weer leidt tot boetes en het missen van inkomsten.

De schuldenproblematiek van veel mensen met een verstandelijke handicap is voor een deel te wijten aan de ingewikkelde regelgeving van de Nederlandse overheid en de starheid waarmee aan die regels wordt vastgehouden. Wij zouden heel graag willen dat er een plek was waar mensen met een verstandelijke handicap altijd met deze problemen terecht kunnen en waar men begrijpt hoe beperkt ze zijn en dat een afspraak door hen vaak niet begrepen wordt. Het zou mooi zijn als de basisvoorziening hierin zou kunnen voorzien.

Terzijde: Ook mensen zonder een verstandelijke handicap zullen dan wellicht gebruik gaan maken van deze basisvoorziening. Want de overheid maakt het ons soms zo ingewikkeld dat het aantal “beperkte Nederlanders”alleen maar groter wordt. Lees hierover het recente rapport van de nationale ombudsman

5) continuïteit in de zorg

Mensen met een verstandelijke handicap kunnen heel moeilijk veranderingen aan. Wilt u daar alstublieft rekening mee houden als u veranderingen aanbrengt in voorzieningen. Ook is het belangrijk dat er naar de toekomst zekerheid is voor verstandelijk gehandicapten en hun familieleden. Wij kunnen niet voortdurend in onzekerheid leven.

Een heel belangrijk punt is een goede dagbesteding. Als je een goede dagbesteding hebt dan is het ook prettig thuis komen, dan is je huis ook een thuis. Dit geldt ook voor ernstig verstandelijk gehandicapten en in feite voor alle Nederlanders.

6) Invloed van mensen met een beperking en hun naaste familie. (blz 10)

Dit is voor ons van wezenlijk belang. Kansplus is altijd voorstander geweest van een pgb.

Een ander belangrijk punt voor ons is welke wegen open staan voor ouders en gehandicapten als zij ontevreden zijn over de aangeboden zorg of over de uitvoering van de zorg.

7) Evaluatie van het WMO aanbod.(blz 10)

DE WMO is niet productgericht maar uitkomstgericht. Deze uitkomsten moeten nader gedefinieerd worden om het WMO aanbod te kunnen evalueren.

Ik citeer uit het rapport blz 10: Dat start met uitkomsten definiëren, niet alleen in termen van zoveel mogelijk meedoen in de samenleving, ook gelet op zaken als gezondheid, sociaal isolement, vermijden van verwaarlozing. (en schuldenproblematiek)

Wij ondersteunen dit plan om de doelen (uitkomsten) toetsbaar te maken van harte. Anders blijft bijvoorbeeld onze twijfel over het nut van administratiecursussen voor verstandelijk gehandicapten in de lucht hangen

Extra punt van kansplus.

Dit punt wordt niet besproken in de voorliggende stukken maar het is niettemin erg belangrijk voor kansplus. We willen een deugdelijke financiële verslaglegging van de uitgaven voor de WMO. Er komen straks miljoenen euro's vanuit de AWBZ naar de gemeente Amsterdam. Wij willen kunnen controleren hoe die miljoenen besteed worden en de raadsleden willen dat ongetwijfeld ook. Het is wellicht een idee om de lokale rekenkamer expliciet de opdracht te geven om de uitgaven voor de WMO te monitoren.

Kansplus heeft de afgelopen twee jaar regelmatig aangegeven dat ze ook graag afspraken wil over de verdeling van gelden tussen daadwerkelijk geleverde zorg en overhead en organisatie

Carien Rombach, lid kansplus Amsterdam carien.rombach@gmail.com

Natalie Boyce, bestuurslid kansplus Amsterdam nboyce.kansplusamsterdam@hotmail.com

Rein Baneke, voorzitter kansplus Amsterdam banewolf@xs4all.nl

Toelichting bij punt 2

Passage uit een brief van kansplus aan mevrouw Hommel van DMO dd 20 april 2012

Afgelopen vrijdag (17 april) was ik aanwezig bij uw presentatie Decentralisatie AWBZ begeleiding bij cliëntenbelang Amsterdam. Ik wil graag reageren op tekst van uw sheet :

Onderscheid vrijwillige inzet/professional soms arbitrair

Meer welzijnsachtige invullingen mits er niet te veel bijkomende problematiek is

Uit uw bevinding dat de zorg soms arbitrair geleverd wordt door een professional of een vrijwilliger, trekt u de conclusie dat de zorg ook door vrijwilligers of welzijnsorganisaties geleverd kan worden. U moet echter een onderscheid maken tussen de zorg die geleverd wordt en de uitvoering van de zorg. De zorg zelf moet professioneel en deskundig zijn. Afhankelijk van de individuele situatie kan de geleverde zorg onder supervisie of na training soms uitgevoerd worden door een niet professional. De nodige kennis wordt dan overgedragen voor deze specifieke situatie. De professional heeft meer kennis in huis en kan ingezet worden om andere problematiek van de cliënt te doorgronden en de gevraagde hulp te bieden. Afhankelijk van de mate waarin deze kennis overdraagbaar is aan een niet professional zie je dan ook in het veld afwisselend professionals en vrijwilligers werken. Maar de kwaliteit van zorg blijft daarmee wel specifiek en deskundig.

Bij de overdracht van deze zorg naar de welzijn sector is deze waarborg van kwaliteit er niet, dan is de specifieke individu gebonden hulp juist verloren gegaan. Met andere woorden uit het door u gesignaleerde verschijnsel trekt u de verkeerde conclusie. De professional is de centrale figuur en begeleidt de niet professional op dusdanige wijze dat er sprake is van professionele zorg. De combinatie van professionals en vrijwilligers is ook het kenmerk van het kansplus project. Kansplus heeft met financiële steun van de gemeente een project opgezet waarbij vrijwilligers wekelijks activiteiten ondernemen in gezinnen met een verstandelijk gehandicapt kind. Jeugdconsulenten van MEE begeleiden vrijwilliger en gezin totdat er voor beide partijen een plezierige samenwerking is gerealiseerd. Voor zware problemen helpt MEE het gezin bij het aanvragen van een indicatie en het zoeken naar professionele hulp. Markant werft vrijwilligers, is contactpersoon voor de vrijwilligers en organiseert scholingsavonden.

Meer welzijnsachtige invullingen mits er niet teveel bijkomende problematiek is

In dit licht kunt u ook de opmerking van Nathalie Boyce van Kansplus begrijpen dat de piramide voor de gemeente eigenlijk op zijn kop hoort te staan. Dankzij specifieke zorg kunnen verstandelijk gehandicapten deel nemen aan algemene voorzieningen zoals het welzijnswerk, openbaar vervoer etc. U moet zich realiseren dat we al een pakketmaatregel achter de rug hebben. Verstandelijk gehandicapten zonder bijkomende problemen komen in de CIZ indicaties niet voor.